

og at de kunne reises, deri frygter jeg ikke at blive modsagt, meget mere, jeg venter deri at finde Understøttelse, saa haaber jeg, at Thinget netop deri vil see en tilstrækkelig Grund for mig til at have indbragt Sagen for Thinget, og til at ønske, at den maa blive henvisst til vedkommende Ministerium, for at Forholdet derved kan blive opklaret og afgjort førend det maaskee er for sildigt, det vil sige: førend den specielle Udskiftning imellem Lodsbesidderne er foregaaet, hvorved Sagen, om den end ikke aldeles vilde blive unddraget fra Regeringens og den lovgivende Magts Omraade, dog vilde være meget vanskelig at gjøre om og gjøre god igjen, saafremt det skulde vise sig — og at det ikke vil vise sig, kan Ingen paastaae — at man ved en saadan Disposition af Udmærkerne havde begaaet en aabenbar Uretfærdighed.

Rosfoed: Jeg har rigtignok fra min tidligste Ungdom af kendt noget til de i det foreliggende Andragende omhandlede Forhold, og omendskjøndt jeg ikke ligefrem kan erkjende Rigtigheden af Alt, hvad der i Andragendet findes anført, maa jeg dog tilstaae, at det altid har forekommet mig at ville blive noget haardt for Huusmændene, om de aldeles skulde undrages Brugen af Udmærkerne, ikke saa meget for Græsningens Skyld — thi den anser jeg ikke at være af nogen stor Betydning for Huusmændene, saa meget mere som Størstedelen af dem boe saa langt fra Udmærkerne, at de ikke deraf kunne have nogen Brug — men navnlig med Hensyn til deres Winterbrændsel, som en stor Deel af dem har hentet fra Udmærkerne, ligesom ogsaa Størstedelen af Bønderne eller Gaardmændene have hentet samme fra Udmærkerne, og som bestaaer i Lyng og Fladtjørn. Jeg skal derfor ogsaa tillade mig at anbefale Andragendet til videre Fremme af det ærede Thing, for at den meest mulige Retfærdighed for begge Parters Vedkommende kan opnaaes, og al videre Tvist og Uenighed derom undgaaes; men jeg skal heller ikke undlade at bemærke, at der kan møde nogen Vanskelighed,

fordi der er 3 eller maaskee 4 Sogne, i hvilke Andelen af Udmærken allerede er udskiftet imellem Lodsseierne, og Enhver har faaet sit Stykke tildeelt og udvist til sit Hartkorn, hvorved der formenes at være fremgaaet efter de af vedkommende Regeringscollegium meddeelte Bestemmelser. De have nu anvendt betydelige Beføstninger paa disse Udskiftninger, og jeg tror vistnok, at de ville paastaae, at disse Lodder ikke igjen kunne fratages dem uden Erstatning. Endnu et andet Punkt er der, hvorpaa jeg ogsaa vilde tillade mig at henlede Opmærksomheden; der er nemlig temmelig betydelige Stykker af Udmærken, som endnu ere Staten tilhørende, og som ikke ere blandt dem, der ere bestemte til Skovs Opøstning, men som ere udlagte imellem eller ved Siden af Soggenes Andeel i Udmærken, saaledes at nogle Hundrede Tdr. Land af samme ligge ved Siden af Soggenes Andeel. Naar nu Huusmændene kunde erholde udelukkende Afbenyttelse af disse Strækninger til Lyngrydning og Hedetørvsffaring, indtil de paa anden Maade skulde benyttes, vilde de vistnok derved faae en betydelig Hjælp.

Indenrigsministeren: Jeg maa være enig med den ærede Forslagsstiller i, at denne Sag vistnok er af temmelig stor Vigtighed for de bornholmske Huusmænd, ligesom jeg ogsaa maa være enig med ham i, at den i flere Henseender er ikke lidet tvivlsom. Efter hvad der er mig bekendt, forekommer det heller ikke mig, at der er vist nogen Tilbøielighed til at imødekomme endogsaa de Fordringer, som ere begrundede i Lovgivningen med Hensyn til Varetagselsen af Huusmændenes Lær ved Udskiftning, og altsaa endnu mindre til at gaae ind paa saadanne særlige Hensyn, hvorpaa de maatte kunne antages at have Fordring. Efter hvad der er Ministeriet bekendt, kan jeg heller ikke antage, at denne Sag endnu er saavidt fremmet, at man ikke skulde kunne paasee det Fornødne med Hensyn til dens endelige Berigtigelse i Huusmændenes Interesse, forsaavidt deres Interesse derunder maatte kunne varetages.